

*Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XVI/211/08 Rady Miasta Sopotu
z dnia 27czerwca 2008r.*

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2008-2014

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Marynarzy 4
81-835 Sopot**

Maj 2008

Sopot

Spis treści:

Wstęp.....	3
I. Społeczna debata w Sopocie	4
II. Wstępna diagnoza zjawiska przemocy na terenie Sopotu.....	7
III. Charakterystyka zjawiska przemocy.....	9
IV. Cel główny programu.....	11
V. Cele szczegółowe programu.....	11
1. Sporządzenie diagnozy dotyczącej przemocy w rodzinie.....	12
2. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy oraz instytucji udzielających specjalistycznej pomocy.....	13
3. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy wobec osób, które jej doznają.	15
4. Objęcie sprawców przemocy programem korekcyjno-edukacyjnym.	16
5. Usprawnienie i przyspieszenie przepływu informacji pomiędzy instytucjami.....	17
VI. Partnerzy programu:.....	17
VII. Wskaźniki realizacji programu	18
VIII. Ewaluacja i monitoring	19
IX. Źródła finansowania.....	19
X. Podsumowanie programu	20

Wstęp

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy różnych służb. Wdrożenie w życie „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

Podstawę prawną programu stanowią ustawy:

- 1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z dnia 20.09.2005 r. Nr 180, poz. 1493)**
- 2. Ustawa z dnia 12.03.2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.).**
- 3. Uchwała Nr XXIII/408/05 Rady Miasta Sopotu z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Integracji i Polityki Społecznej Sopotu na lata 2005-2014”**

Najważniejszą z nich dla realizacji niniejszego programu jest ustawa z dnia 29.07.2005r. o Przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. z dnia 20.09.2005 r. Nr 180, poz. 1493). Ustawa ta, ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Sopocie, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Zasadniczym, szerszym celem programu, do którego osiągnięcia ma służyć realizacja zadań zaplanowanych w programie, jest ograniczenie problemu i skali skutków przemocy domowej. Cele szczegółowe, bezpośrednio zakładane w programie, odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Program konsultowany z sopockimi przedstawicielami kluczowych instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, stanowi strategię postępowania wobec problemu przemocy w rodzinie. Zakłada podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie agresywnych postaw i zachowań.

Założenia niniejszego programu zgodne są ze Strategią Integracji i Polityki Społecznej Sopotu oraz Strategią Rozwoju Miasta Sopotu.

Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje

i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych dysfunkcji w rodzinie oraz poprawy kondycji sopockich rodzin.

I. Społeczna debata w Sopocie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) w Sopocie dnia 30.X.2007 zorganizował konferencję otwierającą społeczną debatę w celu stworzenia programu dotyczącego przeciwdziałania przemocy domowej pod tytułem: „Budowanie spójnej strategii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Sopocie”.

Głównym tematem konferencji była problematyka przemocy w rodzinie oraz problemy związane z aktualnym funkcjonowaniem wszystkich instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy domowej.

Do udziału w budowie programu Dział Pomocy Rodzinie MOPS w Sopocie wraz z Punktem Interwencji Kryzysowej (PIK) zaprosił przedstawicieli wszystkich służb zajmujących się pomocą zagrożonym rodzinom na terenie Sopotu, tj.: pracowników Komendy Miejskiej Policji, Ośrodka Promocji Zdrowia i Terapii Uzależnień, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz psychologów, pedagogów szkolnych, przedstawicieli przedszkoli, pracowników socjalnych MOPS w Sopocie, duchownych, straż miejską, sędziów, kuratorów sądowych, przedstawicieli instytucji pozarządowych, przedstawicieli Urzędu Miasta oraz reprezentantów Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

W konferencji udział wzięli:

- Przewodniczący Rady ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

wykład: Działania Rady ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

- Lekarz medycyny, zajmujący się przemocą w rodzinie;

wykład: Dziecko krzywdzone – diagnoza, pomoc, skutki przemocy.

- Psycholog, psychoterapeuta, prezes Stowarzyszenia Niebieska Linia, członek Rady Ekspertów ds. Przeciwdziałania Przemocy PARPA;

Wykład: Charakterystyka i działania skierowane na osoby stosujące przemoc.

- Sędzia - przewodnicząca XI Wydziału Wykonawczego Sądu Okręgowego w Gdańsku;

Wykład: Pozycja pokrzywdzonego w postępowaniu karnym.

Po części wykładowej uczestnicy pracowali w grupach problemowych. Przekazane podczas pracy warsztatowej informacje były cennymi wytycznymi wykorzystanymi później do budowy programu. Wspólnie wypracowano postulaty, które następnie podzielono na cztery kategorie tematyczne obrazujące lokalne potrzeby w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przemocy w Sopocie. Postulaty te dotyczą profilaktyki, interwencji, szkolenia oraz nurtu pomocowego.

Profilaktyka

- Przygotowanie uaktualnionego informatora na temat instytucji i organizacji zajmujących się diagnozą i pomocą dzieciom krzywdzonym i ich rodzicom/opiekunom prawnym.
- Opracowanie i opublikowanie plakatu adresowanego do świadków przemocy wobec dzieci (sąsiadów).
- Opracowanie i wydanie plakatu oraz broszurki adresowanej do rodziców, w celu uświadomienia na czym polega krzywdzenie dzieci i jakie są jego skutki, np. „Dziecko a stres, jak pomóc”.
- Stworzenie większego dostępu do informacji na temat pomocy dla ofiar przemocy oraz praw człowieka.
- Wprowadzenie programu profilaktycznego skierowanego do dzieci (od szkoły podstawowej), np. Niebieskie Godziny Wychowawcze, przygotowanie wychowawców.
- Prowadzenie krótkich wykładów dla rodziców (np. w czasie wywiadówek – w przedszkolach i szkołach) dotyczących właściwych i niewłaściwych metod wychowawczych.
- Zaprezentowanie oferty pomocowej dla mieszkańców (ulotki, informatory).
- Kampania społeczna (debata dot. zjawiska przemocy).
- Wprowadzenie programu edukacyjnego dla rodziców.

Szkolenia

- Zwiększenie ilości profesjonalistów przygotowanych do pracy psychologicznej z rodzicami „niekrzywdzącymi” (tj. współmałżonkami sprawców przemocy wobec dzieci. Rodzice „niekrzywdzący” często są ofiarami przemocy ze strony współmałżonka i z reguły potrzebują pomocy z zewnątrz, żeby chronić dziecko).
- Przeprowadzenie szkolenia dla wszystkich osób pierwszego kontaktu (np. Policji, Straży Miejskiej).
- Edukacja przedstawicieli instytucji samorządowych, pozarządowych oraz placówek oświatowych zajmujących się dziećmi na temat rozpoznawania symptomów dziecka krzywdzonego a także udzielania pomocy temu dziecku oraz jego rodzicom czy opiekunom prawnym.
- Przeprowadzenie szkolenia dla przedstawicieli różnych instytucji i organizacji w zakresie podstawowych przepisów prawa dotyczących praw ofiar przemocy.
- W Sopocie należałoby przeszkolić z zakresu prawa wszystkich pracowników zajmujących się pomocą dzieciom np.: psychologów i pedagogów szkolnych, pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej, wychowawców domu dziecka oraz przedszkoli i szkół. W celu przygotowania ich do pomocy rodzicom bądź innym osobom, które zdecydowały się zgłosić sprawę do prokuratury z art. 207 k.k. (przemoc w rodzinie lub art. k.k. dotyczących wykorzystywania seksualnego dzieci).

Działania interwencyjne i prawne

- Wnoszenie o zaostrenie kary dla sprawców przemocy w rodzinie.
- Inicjowanie współpracy służb (policja, pracownicy socjalni, psycholodzy i inni specjaliści).
- Rozwijanie nurtu interwencyjnego (współpraca służb).
- Umowa, porozumienie, koalicja lokalnych służb, (koordynator, zespół koordynujący).
- Wprowadzenie usprawnień dotyczących kontaktów między instytucjami (szybki przepływ informacji).
- Podnoszenie świadomości prawnej wśród pracowników instytucji publicznej.

- Wniesienie postulatu do ustawodawcy w przedmiocie skutecznej izolacji sprawcy już na etapie postępowania przygotowawczego.
- Popieranie działalności pozarządowej zwiększającej świadomość prawną.
- Utworzenie oddzielnego miejsca - schronienia dla kobiet doświadczających przemocy.
- Utworzenie miejsca pobytu dla odizolowania sprawcy przemocy.

Nurt pomocowy

- Wyodrębnienie specjalistycznej placówki zajmującej się pomocą osobom doświadczającym przemocy.
- Zwiększenie ilości odpowiednio przeszkolonych psychologów i pedagogów zajmujących się diagnozą i terapią w przypadku dzieci krzywdzonych.
- Zbudowanie miejskiego programu, gdzie uwzględnione będą programy korekcyjno-edukacyjne i terapia dla sprawców przemocy.

II. Wstępna diagnoza zjawiska przemocy na terenie Sopotu

	2006 r.	2007 r.
Wypełnione Niebieskie Karty	22	23
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	51	26

Tab. 1. Liczba ofiar przemocy domowej na terenie Sopotu. Dane z Komendy Miejskiej Policji w Sopocie.

	2006 r.	2007 r.
Liczba osób korzystających z Punktu Interwencji Kryzysowej	202	332
W tym doświadczających przemocy:	69	129

Tab. 2. Liczba osób korzystających z pomocy z Punktu Interwencji Kryzysowej MOPS w Sopocie z powodu przemocy.

W przypadkach przemocy domowej Policja zobowiązana jest do wypełnienia **„Niebieskich Kart”**. Procedura "Niebieskiej Karty" przeznaczona jest przede wszystkim dla służb patrolowo-interwencyjnych, niemniej jednym z ważniejszych elementów podnoszącym jej skuteczność jest utworzenie lokalnego systemu pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, a co za tym idzie współpraca różnych osób, instytucji, organizacji, w zależności od zasobów środowiska. „Niebieska Karta” umożliwia przedstawicielom służb społecznych łatwiejszą lokalizację środowisk zagrożonych przemocą zwłaszcza wobec dzieci. Pracownicy Punktu Interwencji Kryzysowej w związku z realizacją programu "Przemoc domowa - szybka reakcja" uzyskują informacje o przeprowadzonych przez policję interwencjach i wypełnionych Niebieskich Kartach. Dzięki temu mają możliwość szybkiego działania w środowisku, w którym występuje przemoc.

Jak wynika z powyższych danych statystycznych istnieje problem przemocy domowej w Sopocie. W stosunku do roku 2006 r., w 2007 r. zwiększyła się liczba wypełnionych niebieskich kart oraz, co szczególnie istotne, poważnie zwiększyła się liczba osób zgłaszających się do Punktu Interwencji Kryzysowej MOPS z problemem przemocy w rodzinie.

Dotychczasowe działania, jakie były podejmowane w Sopocie w ramach przeciwdziałania przemocy:

- Udzielanie pomocy przez PIK zgłaszającym się osobom doświadczającym przemocy (w 2006 r. skorzystało 69 osób, w 2007 r. 129 osób).
- Przeprowadzanie interwencji w miejscu zamieszkania osób doznających przemocy (w 2007 r. skorzystało 68 osób).
- Spotkania grupy psychoedukacyjnej dla kobiet doświadczających przemocy w Punkcie Interwencji Kryzysowej MOPS w Sopocie (prowadzona od 2001 r.; średnio udział w spotkaniu bierze 8 osób).
- Udzielono pomocy w formie schronienia w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym (w 2007 r. skorzystały 3 osoby).
- Udzielono poradnictwa prawnego w związku z przemocą w rodzinie (w 2007 r. udzielono 92 porady, 46 osobom).
- Sformułowano zawiadomienia do Prokuratury o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad rodziną określonego w art. 207 k.k. (w 2007 r. - 13 wniosków).

- Projekty realizowane przez MOPS – „Po Pierwsze Stop Przemocy” (2005 r.) oraz „Wspieramy, Wzmacniamy, Rozwijamy – Młodzi Konstruktywnie Wolni” (2006 r.) – w ramach projektów powołano „zespoły monitorujące”, które w godzinach wieczornych w ramach profilaktyki przemocy wizytowały środowiska zagrożone przemocą.
- Stworzenie plakatu z zakresu profilaktyki krzywdzenia dzieci – „Udane dzieciństwo – szczęśliwe życie” – Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień (marzec 2008 r.)
- Zorganizowanie przez MOPS w Sopocie konferencji z udziałem instytucji i organizacji pozarządowych w celu budowania spójnej strategii przeciwdziałania przemocy w rodzinie (październik 2007 r.).

III. Charakterystyka zjawiska przemocy

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że przemoc zawsze pojawiała się w relacjach międzyludzkich, dopiero od niedawna mówi się o tym zjawisku znacznie więcej oraz podejmuje różnorodne działania mające na celu jej zapobieganie. Osoby doświadczające przemocy coraz częściej obejmowane są kompleksową opieką, są coraz bardziej świadome swoich praw i możliwości zmiany sytuacji życiowej. Aby skutecznie zatrzymać i zapobiegać zjawisku przemocy domowej, należy objąć pomocą również osoby stosujące przemoc. Z danych "**Niebieskiej Linii**" wynika, że sprawcami w 96% są mężczyźni. Pochodzą oni z rodzin, gdzie występowała agresja i przemoc, której zazwyczaj byli ofiarami. Sprawcy pozostający w kręgu zachowań destrukcyjnych, (które często przechodzą z pokolenia na pokolenie) nie zdają sobie sprawy z konieczności sięgnięcia po pomoc. Dlatego niezbędne jest objęcie ich specjalistycznymi programami terapeutycznymi. W chwili obecnej nie ma miejsca, do którego mogliby być kierowani sprawcy - nawet ci, którzy deklarują chęć zmiany własnych zachowań i przekonań. Brak tych możliwości powoduje, że przemoc w rodzinie nie kończy się. Przeważnie kobieta (mimo podjęcia działań zmierzających do zmiany swojej sytuacji życiowej) powraca do domu, w którym nadal przebywa sprawca, którego eksmisja jest zazwyczaj sprawą bardzo trudną i długotrwałą.

Bardzo ważną kwestię stanowi również objęcie specjalistyczną pomocą krzywdzonych dzieci, które nie mają żadnego wpływu na to, co się z nimi dzieje. Dzieci przez

lojalność wobec swoich najbliższych rzadko mówią o przemocy, która je dotyka, a z jej skutkami często nie są w stanie poradzić sobie przez całe życie. Doświadczanie przemocy wykształca poczucie winy, nieprawidłowy obraz samego siebie, zaniżoną samoocenę i bezradność. Uczy też nieprawidłowych wzorców zachowań, które zostają przyjęte za normę, stąd też w wielu rodzinach przemoc to zjawisko wielopokoleniowe. Rodzina, w której występuje przemoc nie zaspokaja podstawowych potrzeb psychicznych, a często i bytowych dziecka. Dzieci z takich rodzin, często wychowywane przez bezradne matki zaczynają mieć problemy z prawidłowym funkcjonowaniem społecznym. Drastycznym i często jedynym sposobem zmiany sytuacji jest umieszczenie ich w środowisku zastępczym - domu dziecka lub rodzinie zastępczej.

Próba podsumowania i usystematyzowania podejmowanych działań jest lokalny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Sopotu.

Celem stworzenia programu jest wprowadzenie szeregu działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców.

IV. Cel główny programu:

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE W SOPOCIE.

V. Cele szczegółowe:

- 1. Sporządzenie diagnozy dotyczącej przemocy w rodzinie.**
- 2. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.**
- 3. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają.**
- 4. Objęcie sprawców przemocy programem korekcyjno-edukacyjnym.**
- 5. Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz ujednolicenie procedur postępowania.**

1. Sporządzenie diagnozy dotyczącej przemocy w rodzinie.

a. Powołanie Zespołu d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład zespołu wejdą zaproszeni przez Dyrektora MOPS przedstawiciele instytucji:

- policji,
- sądu,
- służby zdrowia,
- oświaty,
- pomocy społecznej,
- urzędu miasta

Za realizację programu odpowiedzialny będzie koordynator powołany przez Dyrektora MOPS, wchodzący w skład zespołu.

Do zadań Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy należeć będzie m.in.:

- sporządzenie diagnozy dotyczącej przemocy w rodzinie,
- opracowanie strategii działania przemocy w rodzinie,
- tworzenie i realizowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemów związanych z przemocą w rodzinie,
- współpraca ze wszystkimi sopockimi instytucjami zajmującymi się problemem przemocy,
- monitorowanie i ewaluacja programu,
- sporządzanie statystyk, sprawozdań z podjętych działań raz w roku.

b. Zbieranie informacji liczbowych na podstawie statystyk m.in. policji, sądu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sopocie.

Zadanie będzie realizowane przez Zespół d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który będzie systematycznie prowadził statystykę dotyczącą zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Sopotu na podstawie danych uzyskanych od instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy przy użyciu opracowanych w tym celu kwestionariuszy wypełnianych raz na pół roku.

c. Przygotowanie bazy danych na temat instytucji zajmujących się na terenie Sopotu problemem przemocy.

Zadanie będzie realizowane poprzez utworzenie i systematyczne uaktualnianie bazy danych wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy w rodzinie wraz z podejmowanymi przez nie działaniami.

d. Sporządzanie corocznego sprawozdania na temat występowania przemocy w rodzinie i zasobach środowiska lokalnego miasta Sopotu.

Zadanie będzie realizowane poprzez sporządzanie corocznego raportu podsumowującego podejmowane działania w tym przy wykorzystaniu statystyk dostarczanych przez instytucje i organizacje zajmujące się bezpośrednio lub pośrednio problemem przemocy w rodzinie.

2. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy oraz instytucji udzielających specjalistycznej pomocy.

a. Opracowanie plakatów, ulotek i broszur dotyczących zjawiska przemocy rodzinie i możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy na terenie Sopotu.

Zadanie będzie realizowane poprzez opracowanie plakatów, ulotek i broszur dotyczących mechanizmów przemocy, zawierających spis instytucji i organizacji zajmujących się specjalistyczną pomocą osobom uwięzonym w przemoc oraz rozpowszechnienie ich wśród mieszkańców Sopotu.

b. Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy dla policjantów, strażników miejskich, pracowników pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, nauczycieli, kuratorów społecznych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i higienistek szkolnych, księży i wolontariuszy.

Zadanie będzie realizowane poprzez zgromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych wyżej wymienionych grup zawodowych oraz zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń specjalistycznych w zakresie pomocy osobom uwięzonym

w przemoc a także procedur postępowania w przypadku istnienia lub podejrzenia istnienia przemocy domowej przez specjalistów z tego zakresu.

c. Edukacja przedmałżeńska.

Zadanie będzie realizowane poprzez nawiązanie współpracy z kościołami i przeprowadzanie wykładów na temat przemocy w rodzinie w ramach nauk przedmałżeńskich.

d. Regularne zamieszczanie w lokalnej prasie informacji o miejscach, gdzie udzielana jest specjalistyczna pomoc i o wszelkich podejmowanych działaniach mających na celu zapobieganie przemocy.

Zadanie będzie realizowane poprzez systematyczne zamieszczanie w lokalnej prasie informacji o miejscach, gdzie udzielana jest specjalistyczna pomoc oraz o wszelkich akcjach, których celem jest przeciwdziałanie przemocy i jej skutkom.

e. Systematyczne organizowanie akcji informacyjnych skierowanych do świadków przemocy w tym z wykorzystaniem mediów.

Zadanie będzie realizowane poprzez opracowanie plakatów, ulotek, spotów telewizyjnych i radiowych oraz umieszczenie stosownych informacji w internecie dotyczących konieczności reagowania na przemoc, możliwości jej zgłaszania do instytucji i organizacji zajmujących się specjalistyczną pomocą osobom w nią uwikłanym, zamieszczanie informacji o akcji w lokalnej prasie.

f. Utworzenie grupy superwizyjnej dla osób zajmujących się problematyką przemocy.

Zadanie będzie realizowane poprzez zorganizowanie raz w miesiącu grupy superwizyjnej prowadzonej przez specjalistów zajmujących się pracą z osobami uwikłanymi w przemoc m.in. dla pracowników socjalnych, kuratorów społecznych, wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych.

g. Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, rozwiązywania konfliktów.

Zadanie będzie realizowane poprzez przeprowadzenie w sopockich szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych warsztatów rozwijających umiejętność radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, rozwiązywaniem konfliktów.

h. Zwiększenie dostępności do nieagresywnych metod rozwiązywania konfliktów rodzinnych poprzez promowanie mediacji.

Zadanie będzie realizowane poprzez rozpowszechnienie mediacji poprzez ulotki, plakaty, informacje w lokalnej prasie wśród mieszkańców Sopotu.

i. Profilaktyka przemocy rodzinnej w szkołach.

Zadanie będzie realizowane poprzez specjalistyczne przeszkolenie nauczycieli i wychowawców szkół podstawowych klasy IV – VI. Szkolenie przygotowuje do rozmów z dzieckiem o przemoc w rodzinie. Po specjalistycznym szkoleniu prowadzonym przez Stowarzyszenie Niebieska Linia w sopockich szkołach wprowadzona będzie Niebieska Godzina Wychowawcza. Należy pogłębić tematykę przemocy domowej na lekcjach przygotowania do życia w rodzinie.

3. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają.

a. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy i będącym jej świadkami poprzez spotkania wspierające i terapeutyczne z psychologiem oraz przez działania interwencyjne.

Zadanie będzie realizowane poprzez umożliwienie osobom doświadczającym przemocy i jej świadkom, korzystania ze specjalistycznej pomocy psychologów Punktu Interwencji Kryzysowej (poradnictwo, terapia indywidualna, Grupa dla Osób Doświadczających Przemocy, interwencje)

b. Zapewnienie schronienia osobom zmuszonym do opuszczenia swojego miejsca zamieszkania poprzez utworzenie hostelu dla osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

Zadanie będzie realizowane poprzez utworzenie hostelu dla osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i umieszczanie w nim osób, którym sytuacja nie pozwala na przebywanie we własnym domu.

c. Objęcie specjalistyczną pomocą dzieci z rodzin, w których istnieje problem przemocy.

Zadanie będzie realizowane poprzez objęcie dzieci z rodzin z problemem przemocy opieką psychologiczną, socjoterapeutyczną, pedagogiczną oraz zapewnienie im miejsca gdzie będą mogły spędzać wolny czas, otrzymując pomoc w odrabianiu lekcji.

4. Objęcie sprawców przemocy programem korekcyjno-edukacyjnym.

a. Stworzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc poza Punktem Interwencji Kryzysowej, który jest miejscem udzielania pomocy korekcyjnej dla sprawców przemocy.

Zadanie zostanie zrealizowane poprzez utworzenie Punktu Konsultacyjnego, gdzie ze specjalistycznej pomocy psychologicznej (korekcyjno-edukacyjnej) będą mogli skorzystać sprawcy przemocy.

b. Odizolowanie sprawców przemocy od rodziny doznającej przemocy.

Zadanie zostanie zrealizowane poprzez pozyskanie mieszkania lub stworzenie sprawcom przemocy warunków pobytu w odizolowaniu od rodziny. Osoby stanowiące zagrożenie dla swoich rodzin, zmuszone będą nakazem sądu do opuszczenia swego domu i zobowiązane do stałego kontaktu z terapeutą.

5. Usprawnienie i przyspieszenie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy oraz ujednolicenie procedur postępowania.

a. Wypracowanie jednolitych procedur postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie dla wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się tym problemem na terenie Sopotu.

Zadanie zostanie zrealizowane poprzez określenie jasnych zasad reagowania i postępowania w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie dla wszystkich instytucji i organizacji na terenie Sopotu we współpracy z Koordynatorem Wojewódzkim Programu.

b. Regularne spotkania Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zadanie będzie realizowane poprzez regularne, co 2-tygodniowe spotkania zespołu, na których będzie miała miejsce wymiana informacji, monitorowanie ustalonych procedur i omawianie rezultatów podejmowanych działań.

VI. Partnerzy programu:

Sopockie instytucje, organizacje, służby i środowiska włączone do programu:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, (Punkt Interwencji Kryzysowej, Dział Pracy Socjalnej),
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Policja, (Zespół Prewencji Kryminalnej Nietletnich i Patologii, Rewir Dzielnicowych),
- Straż Miejska,
- Sąd (kuratorzy zawodowi i społeczni),
- Prokuratura Rejonowa,
- Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień,
- przedszkola, szkoły, inne placówki (np. dom dziecka),
- służba zdrowia,

- organizacje pozarządowe (pomocowe),
- kościoły,
- media.

VII. Wskaźniki realizacji programu:

wskaźniki ogólne

- ilość i jakość prowadzonych na terenie Sopotu działań profilaktycznych w zakresie przemocy; monitorowane dzięki sporządzanym co roku (oraz jednorazowo na początku realizacji projektu) raportom przedstawiającym zakres zjawiska przemocy,
- liczba osób, rodzin i zasięg zjawiska przemocy na terenie Sopotu. Informacje będą umieszczane w bazie danych sporządzonej i aktualizowanej przez. Zespół d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

wskaźniki szczegółowe

- ilość szkół podstawowych, w których wdrożony został program Niebieskiej Godziny Wychowawczej.
- liczba nauczycieli przeszkolonych z zakresu programu Niebieska Godzina Wychowawcza,
- liczba przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy pracowników szkół,
- ilość przeprowadzonych na potrzeby pracowników szkół godzin szkoleniowych z tematu przemocy domowej,
- ilość godzin wykładowych przeprowadzonych w ramach nauk przedmażeńskich dotyczących przemocy w rodzinie
- ilość rozpowszechnionych na terenie Sopotu ulotek i broszur profilaktyczno-informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- ilość artykułów i informacji dotyczących przemocy domowej zamieszczonych w lokalnej prasie,
- poziom świadomości społecznej mieszkańców Sopotu wynikający z badań ankietowych na temat zjawiska przemocy domowej,
- ilość porad udzielonych osobom uwikłanym w przemoc,
- ilość odbytych z tytułu przemocy domowej interwencji w terenie,

- liczba osób objętych poradnictwem z tytułu przemocy w rodzinie,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach Grupy dla Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie,
- liczba dzieci objętych oddziaływaniami terapeutycznymi (światlice środowiskowe, socjoterapeutyczne, grupy wsparcia, terapia indywidualna),
- ilość zgłoszeń przekazywanych przez policję do Punktu Interwencji Kryzysowej przy MOPS Sopot,
- liczba osób przebywających w istniejącym Interwencyjnym Miejscu Noclegowym,
- liczba sprawców przemocy odizolowanych od swoich rodzin,
- liczba osób objętych programem edukacyjno-korekcyjnym dla osób stosujących przemoc.

VIII. Ewaluacja i monitoring

Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o dane zebrane przez zespół podczas monitoringu. Odpowiedzialny za całościowe monitorowanie programu będzie koordynator.

Ewaluacja projektu powinna dostarczyć odpowiedzi, jaka jest trafność, skuteczność, użyteczność i efektywność programu.

Powinna określić, czy cele projektu są odpowiednie w stosunku do ewoluujących potrzeb. Do jakiego stopnia oddziaływanie projektu przyczyniło się do osiągnięcia celu głównego, celów szczegółowych i czy odpowiada potrzebom odbiorców programu oraz w jakim zakresie można oczekiwać, że pozytywne zmiany będą trwać po zakończeniu projektu.

IX. Źródła finansowania

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wystąpił z zapytaniem do instytucji i organizacji pozarządowych o możliwości wkładu finansowego w realizację zadań zaplanowanych w programie. Z uzyskanych informacji wynika, że żaden z podmiotów nie posiada środków finansowych na ten cel.

W toku realizacji programu zakłada się pozyskiwanie środków finansowych na jego kontynuowanie z budżetu gminy oraz ze źródeł zewnętrznych, w tym z opracowanych projektów w ramach programów UE.

X. Podsumowanie programu

Spodziewane efekty realizacji programu

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
4. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
6. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy w rodzinie.
7. Zmniejszenie liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.
8. Stworzenie standardów „najlepszych praktyk” we wsparciu rodzin w których występuje przemoc.